

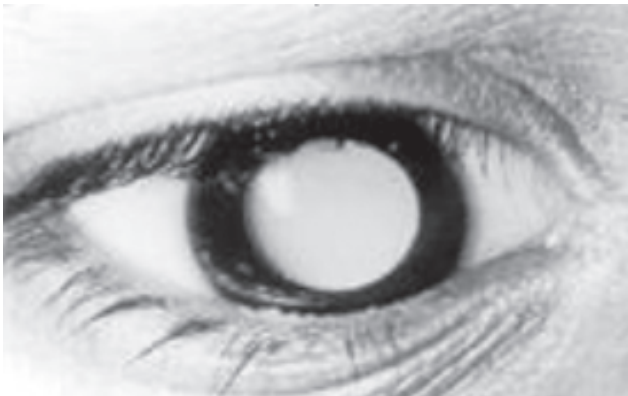
ตามอด! รักษาให้ หายได้หรือไม่

*ความหวัง*ของญาติหรือคนตามอด คือจะสามารถรักษาด้วยวิธีใดๆให้กลับมามองเห็นได้หรือไม่ มีวิธีการประเมินที่พอจะบอกได้หรือไม่ว่าตานั้นยังมีความหวังหรือไม่ พ่าตัดเปลี่ยนใหม่ได้หรือไม่ ทั้งหมดขึ้นกับความรุนแรงของตามอดหรือภาวะสายตาเลือนรางและสาเหตุที่เป็นสาเหตุตามอดหรือสายตาเลือนรางที่ส่วนใหญ่ไม่สามารถรักษาได้ เช่น ตาเล็กหรือฟ่อตั้งแต่กำเนิด ต้อหินระยะรุนแรง และตามอดจากอุบัติเหตุอย่างร้ายแรง ส่วนปัญหาตามอดหรือสายตาเลือนรางที่พบบ่อยและอาจรักษาให้หายได้ เช่น โรคต้อกระจก โรคจอประสาทตาลอก หรือระดับสายตาผิดปกติ เป็นต้น

มีแนวทางการประเมินเพื่อให้คำแนะนำผู้ป่วยว่า จะมีโอกาสรักษาให้กลับมามองเห็นได้หรือไม่ อย่างไร

โดยทั่วไป ถ้าตาข้างที่บอดนั้น ไม่สามารถมองเห็นได้แม้แต่แสงสว่างแล้ว มักไม่สามารถรักษาให้กลับมามองเห็นได้ แต่ต้องเป็นการตรวจที่ถูกต้อง กล่าวคือใช้บริเวณฝ่ามือปิดที่ตาอีกข้าง และใช้ไฟฉายซึ่งต้องมีความสว่างเต็มที่ และไม่มีวงมืดตรงกลาง ส่องไปที่ตาข้างที่จะทดสอบ บอกผู้ป่วยก่อนว่าอย่างไรคือมีไฟและอย่างไรคือไม่มีไฟ แล้วทดสอบหลายๆ ครั้ง ถ้าผู้ป่วยไม่สามารถบอกได้เลยว่ามีไฟส่องหรือไม่ มักไม่สามารถรักษาให้กลับมามองเห็นได้อีก แต่ถ้ายังสามารถมองเห็นแสงไฟได้ดี ควรแนะนำพบจักษุแพทย์เพื่อประเมินซ้ำว่ายังสามารถให้การรักษาให้กลับมามองเห็นอีกได้หรือไม่

รูปตาดำอักเสบ

สาเหตุของตาบอดที่พบได้บ่อยๆ คืออะไร

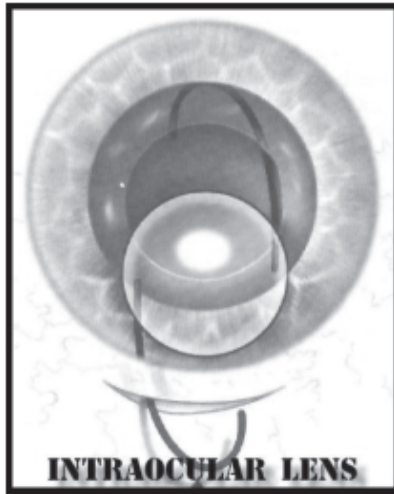
สาเหตุของตาบอดหรือสายตาสีบอดที่พบบ่อยได้แก่

- **ความผิดปกติแต่กำเนิดของดวงตา** เช่น ตาเล็กหรือตาดำขุ่นขาวแต่กำเนิด
- **อุบัติเหตุต่อดวงตา** เช่น ถูกกระสุนกระสุนปืน หรือถูกวัตถุมีคมแทงบริเวณลูกตา
- **โรคต่อกระจก** ซึ่งอาจเป็นแต่กำเนิด หรือจากความเสื่อมตามอายุซึ่งมนุษย์ต้องเป็นต่อกระจกทุกคน แต่ปัจจุบันเทคโนโลยีทางการแพทย์สามารถให้การรักษาโรคต่อกระจกได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- **ระดับสายตาสีบอด** เช่น สายตาสั้น สายตายาว หรือสายตาสีบอด สามารถรักษาได้ด้วยการใช้แว่นตา คอนแทคเลนส์ หรือเลสิครักษาสายตา
- **โรคต้อหินหรือโรคจอประสาทตาลอก**
- **โรคทางร่างกายที่มีผลต่อตา** เช่น เบาหวานขึ้นจอประสาทตา เชื้อไวรัส (cytomegalo virus) ขึ้นจอประสาทตาในผู้ป่วยโรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง เป็นต้น

ตาบอดหรือตาสีบอด สามารถใส่แว่นตาให้มองเห็นดีขึ้นได้หรือไม่

ภาวะสายตาสีบอดที่สามารถใช้แว่นตาทำให้มองเห็นดีขึ้นเฉพาะกรณีที่เกิดจากสายตาสั้น สายตายาวหรือสายตาสีบอดเท่านั้น ส่วนจากสาเหตุอื่น แว่นตาก็ไม่สามารถทำให้มองเห็นดีขึ้น ยกเว้นในบางกรณีอาจใช้แว่นที่มีกำลังขยายช่วยเป็นอุปกรณ์ในการช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาสายตาสีบอด

รูปเลนส์แก้วตาเทียม

คนตาบอดสามารถผ่าตัดเปลี่ยนดวงตาได้หรือไม่

เทคโนโลยีทางการแพทย์ในปัจจุบัน ยังไม่สามารถผ่าตัดเปลี่ยนหรือปลูกถ่ายดวงตาใหม่ได้ รวมทั้งส่วนจอประสาทตาไม่สามารถเปลี่ยนใหม่ได้ ส่วนของดวงตาที่สามารถเปลี่ยนได้ในปัจจุบันคือกระจกตาดำ ซึ่งต้องรอกระจกตาบริจาคแล้วนำมาผ่าตัดเปลี่ยนเฉพาะบริเวณกระจกตา และเลนส์ตา ซึ่งถ้าคุณจะเรียกว่าต่อกระจก สามารถผ่าตัดออกแล้วใส่เลนส์แก้วตาเทียมให้กลับมามองเห็นได้

จะมีวิธีป้องกันตาบอดอย่างไร

- ข้อเสนอแนะการป้องกันตาบอดสำหรับคนทั่วไป คือ
  - การระวังภัยอันตรายต่อดวงตา เช่น ใส่อุปกรณ์หน้ากากป้องกัน ใน

ขณะทำงานที่มีความเสี่ยง การรัดเข็มขัดนิรภัยขณะขับหรือนั่งรถ เพื่อป้องกันหน้ากระแทกกระຈจรถเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

- การตรวจสุขภาพตาและวัดความดันลูกตาเพื่อเฝ้าระวังโรคต้อหินทุกปี ในผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป หรือมีประวัติโรคต้อหินในครอบครัว
- การควบคุมโรคทางกายที่อาจมีผลต่อดวงตา เช่น ควบคุมระดับน้ำตาลในผู้ป่วยเบาหวาน หรือใช้ยาต้านไวรัสเพื่อป้องกันการลดต่ำของภูมิคุ้มกัน (CD4+) ในผู้ป่วยโรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง เป็นต้น
- หลีกเลี่ยงการซื้อยาหยอดตาใช้เอง เช่น ยากลุ่มสเตียรอยด์ อาจทำให้ตาบอดจากโรคต้อหินได้

รูปเครื่องมือช่วยการมองเห็น

ถ้าตาบอดรักษาไม่ได้ ยังพอมีวิธีการช่วยเหลือผู้ป่วยอย่างไร

ในกรณีที่ตาบอดหรือสายตาลีเอนรางที่จักษุแพทย์วินิจฉัยว่าไม่สามารถรักษาให้มองเห็นดีขึ้นได้ อาจปรึกษาจักษุแพทย์ถึงการใช้เครื่องมือช่วยสายตาลีเอนราง เช่น กล้องส่องขยาย แว่นขยายสำหรับอ่านหนังสือซึ่งอาจช่วยให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้

